

YÜGA NGÜ 31

1. Fu tanga te me za wu kpara ka Israle asidi tete agbu Egypt, me iza wu ta gbu su diyi?

-Me lugu wu ta gbu su ka wu ka Canana.

2. Gbu ra me inu de wu ta bayi?

-De butungu.

3. Gbut biti me nu de wu kpara ka Israel la ta bayi?

-De wa inga gira wu.

4. Me za wu kpara ka Israel nu de wu gbu adu mere diki ngu la tika ne?

-Me ile ta tika ayuga fu wu kpara ka Egypt bete wu kpara ka Israel ga ni mini de me borombo.

5. Wu kpara ka Israel mere ta ne te wu chika a'bi wu kpara ka gü ka Egypt ngbu ta ifanga wu tika azoro wu la?

-Wu tonoda mala siti ngu tika Moses, fu amala ga ana di ta mbi tini ngbu ka'ni agbu Egypt.

6. Wu kpara ka Israel ti ta tika a kuwa te wu?

-Wu ti ta de.

7. Wu kpara ka Israel tita tika akuwa te wu de ka'ne?

-Angi mere diki ngu la ta ladu inga gira wu, wu de ta ladu idere wu 'buru, bete Pharaoh de wu kpara kayi ka gu ngbu ta kioro futanga wu.

8. Biri kpara te ti ta tika akuwa wu kpara ka Israel la ne ta da?

-Me.

9. A'ta kpekpeke tika fu me a ö mere diki ngu la de ka ne?

-Angi me reke diki ngu la meyi.

-Angi me meyi de mere kpara ka wu ngu 'buru.

-Angi me de mere weyi, a'ti tika a mere wu e 'buru.

10. Angi Pharaoh de wu kpara kayi ka gu ngbu ta ikoro tika azoro wu kpara ka Israel, me mere ta ne tika abanda uwu?

-Me ö butungu ezimgba wu kpara ka Israel de wu kpara ka gu ka Pharaoh.

-Butungu la chi ra su fu wu kpara ka Israel fu biri, su amere teyi fu Pharaoh de wu kpara ka gu kayi.

11. Me mere ta ne futanga te Pharaoh de wu kpara kayi ka gu fa'nga wu agbu mere diki ngu la?

-Me mere tika de ngu ta fu de Pharaoh de wu kpara kayi ka gu la.

12. Me kuwa wu kpara ka Israel la tika ne?

-Angi me mala ta kpekpeke ga nina tima muru kukuwa agbu nguwa ka Abraham de wu kpara ka Israel la.

-Angi me ile ta kpa a tima ngu kayi bibilia, fu wu kpara 'buru agbu nguwa Abraham bete wu kpara ka Israel.

-Futanga te me muru Pharaoh de wu kpara kayi kagu agbu diki ngu la, me du za wu kpara ka Israel la tafa de wu kayi?

-Aza wu tafa de wu agbu mere ngbe su.

-Ngbe su la ta bayi?

-Ngbe su lade su te di bu dü di siki.

-Wuru gbu ngbe su la ta ma.

-Wu gu gbu ngbe su la ta ma.

-Zuka tö gbu ngbe su la ta ma.

-Ngbe su la ta bu de siki.

-Te me za wu kpara ka Israel la nu dewu agbu ngbe su la, wu kpara ka Israel la mere ta ne?

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 16:1-3

1-Wu kpara ka Israel 'buru tafa gbu Elim fuwu akoro agbu ngbe su ka sin, sula ta izimgba Elim de Sinai, gbu sikpi nzu'kpa di fei buruve, gbu 'bobusu fe fu tanga te wuri koro tete asidi agbu Egypt.

2-Agbu ngbe sula wu kpara ka Israel fu tewu 'buru ikute wu Moses aki Aaron.

3-Wu kpara ka Israel mala fu wu ga dene, "ti a kpi ta agbu Egypt esaka me ana ti ta mbi! Kpala a ngbu ta idere wu sila ka so bete a ngbu ta izü bu kumu ti a le, mu koro de a gbu ngbe su ne ti ka amuru a 'buru de tala."

-Wu kpara ka Israel tonon iromon siti ngu fu wu Moses aki Aaron tika ne?

-Angi kumu esaka wu ta ma.

-Züe esaka wu kpara ka Israel la ma tika ne?

-Angi züe ta ma gbu ngbe su la.

-Siki tabu meyi ladu agbu ngbe su la.

-Moses ti ta tika a mala züe fu wu kpara ka Israel la agbu ngbe sula?

-A'ti ta de.

-A'ti ta de tika ne?

-Angi züe ta ma agbu ngbe sula.

-Wu kpara ka Israel la ti ta tika amaka züe fu tetewu agbu ngbe sula?

-Wu ti ta de.

-Wu ti ta de tika ne?

-Angi züe ta ma agbu ngbe sula.

-Biri kpara te ti tika a maka züe fu wu ka Israel la ta ne da?

-Me.

-Wu kpara ka Israel la wu ta kpekpeke ga me ti tika ato züe fuwu agbu ngbe sula?

-Wu wu bala ta de.

-Fuwu afi ta kpekpeke ga me bu meyi ti tika ato züe fuwu agbu ngbe sula, wu kpara ka Israel la du mere ne?

-Wu ngbu mala siti ngu tika wu Moses aki Aaron.

-Me je ta wu kpara ka Israel la tewu ngbu imala siti ngu tika wu Moses aki Aaron?

-Woyi.

-Me mala ta ne fu Moses?

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 16:11-12

11-Me mala fu Moses.

12-“Ma je wu ngu ka wu kpara ka Israel la iyi. Mu mala fu wu ga, ‘itomirogo yi na zü so, bete kpuru ta kpi yi na si de ambata, fu yi awu ga ma de me, me kayi.”

-Me mala fu Moses ga nina to zü e fu wu kpara ka Israel la.

-Baka te wu kpara ka Israel la zu ngu ka kpekpeke de la ne, me mala ga ni na to zü e fu wu.

-Me ngbu i wanda wu kpara ka Israel baka te wu za ngu kakana kpekpeke de la.

-Me iwunda wu kpara tika ne baka tewu za ngu kaka na kpekpeke de la.

-Angi me reke wu kpara ‘buru meyi.

-Angi me ile wu kpara ‘buru fasu.

-Angi me ile a kuwa wu kpara ‘buru.

-Angi me ile de wu kpara ‘buru za ngu kani kpekpeke.

-Te aza ngu ka me kpekpeke de la, me tiyi tika akuwa ni?

-A’ti de.

-Me che ta de wu kpara ka Israel kpi ka tala?
-Me to zü e ta fu wu kpara ka Israel la?

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 16:13a

13a-Itomirogo la wu lü

-So te me to fu wu kpara ka Israel itominrogo gbu ngbe su la ta ne?
-Wu lü.

-Wu lü la ta gbe fu wu a buka su agbu su ka wu kpara ka Israel la 'buru.

-Gbu gara sikpi la, me du to gara zü e kpa fu wu kpara ka Israel.

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 16:13b-15,31

13b-Kpuru to kpi la ngina mere teyi idere su ka wu kpara ka Israel.

14-Te ngina la du nza, inga wue baka timiri bubu kutu ri koro fu ngbe su ka siki la.

15-Te wu kpara ka Israel chika wu bu e la bala, wu tono da yi ta tewu, "da ne ene?" Wu wu da wu ela de. Moses mala fu wu, "de la ambata te me to fu yi diyi zü.

31-Wu kpara ka Israel ei ambata la ga Manna ambata la ta bubu baka e tewu mere gbu ngu te wü gbugbu.

-Zü e te me tota fu wu kpara ka Israel kpuru tokpi la ta ne'e ne?

-Me to ta fu wu ambata.

-Wu ngbengbe amabata la ti idere su 'buru.

-Wu kpara ka Israel ei ambata te me tima ko'tu agbu kpi la ta ne?

-Manna.

- Wu kpuru to kpi ‘buru, me tima ambata baka ngina agbu kpi de wu kpara ka Israel zü.
- Manna te koro gbu kpi te me itima fu wu kpara ka Israel la ngbu iyuga mache ngu ka me.
- Baka e te Adam aki Eve che da je ngu ka me la, me gbu ma che ngu kayi fi kpekpeke tika atima muru kukuwa fu wu kpara ‘buru.
- Baka e te wu Noah de wu kpara kayi ka kiti ta de wu kpara ka siti ngu la, me de mache ngu kayi la banda wu gbu mere agö teli la.
- Baka e te wu kpara ka Israel za ngu ka me ta kpekpeke de la, me de ma che ngu kayi la kuwa wu esaka wu kpara ka Egypt.
- Baka ete wu kpara ka Israel fi kpekpeke ga me titika a kuwa ni de la, me de mache ngu ö diki ngu tika de wu kpe esaka Pharaoh de wu kpra kayi ka gu.
- Dela ‘buru ma che ngu ka me.
- Gbu wu re ‘buru te wu kpara ka Israel ngbu gbu ngbe su la, me ngbu to fu wu manna gbu wu sikpi ‘buru.

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 16:35

35-Wu kpara ka Israel zü Manna de wu re 40, zo fu wu akoro agbu te wu kpara de gbugbu; wu zu Manna zo fu wu akoro idere tö ka Canana.

- To me iri gbu biri sikpi da to wu kpara ka Israel Manna de.
- Me imere e te’ngu ile u mere fibu a mere.
- Baka e te me to fu wu kpara ka Israel wu lü de Manna la, wu kpara ka Israel kpa du mala siti ngu.

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 17:1-4

1-Wu kpara ka Israel ya ‘buru da nu gbu ngbe su ka sin, wu jiji gbu wu su baka e te me mala fu wu. Wu du ngbu gbu Rephidim, su la ta de ngu tika fu wu kpara anzu ma.

2-Fu wu a wu nga de Moses da mala, “Mu to fu a ngu de a nzü.” Moses lugu ngu fuwu ga dene, “yi wu nga dera tika ne? Yi le tika are me tika ne?”

3-Wu kpara ta de gumu ngu fasu, fu wu a wu fibu nga de Moses. Wu mala ga dene, “mu za ari koro di sidi gbu Egypt tika ne a mere a de wu di a de wu nū ka a akpi ka gu nu ngu tike ne?”

4-Fu Moses a ku gba fu me, “mana mere ne de wu kpara ne? Wu yi gbe meri tika asutu ra di teme.”

-Wu kpara ka Israel zi nga tika ne?

-Angi ngu tika fu wu anzu ma.

-Ngu e saka wu kpara ka Israel la ma tika ne?

-Angi wu ta gbu ngbe su ka siki.

-Angi ngu gbu ngbe su ma.

-Moses ti ta tika a maka ngu fu wu kpara ka Israel gbu ngbe su la?

-A ti de.

-A ti de tika ne?

-Angi ngu ma agbu ngbe su.

-Wu kpara ka Israel ti ta tika amaka fu te tewu agbu ngbe su la?

-Wu ti de.

-Wu ti de tika ne?

-Angi ngu ma agbu ngbe su.

-Biri kpara te ti tika amaka ngu fu wu agbu ngbe su la ne da?

-Me.

-Wu kpara ka Israel fi ta kpekpeke ga me ti tika amaka ngu fu wu agbu ngbe su la?

-Wu si bala ta de.

-Fu wu kpara ka Israel la a fi ta kpekpeke ga me ti tika ato fu wu ngu agbu ngbe su la, wu kpara la tono ‘mere ne?

-Wu wu nga de Moses aki Aaron.

-Me je ta te wu kpara ka Israel la ngbu da wu nga de Moses aki Aaron?

-Woyi.

-Me che da de wu kpara ka Israel la kpi ka gu mu ngu?

-Me mala ta ne fu Moses?

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 17:5-6a

5-Me lugu ngu fu Moses, “mu nu inga gira wu kpara, mu za de mu chugburu wu kpara ka Israel, de ru kamu ka ndoro te mu mi ö ngu ka niledi la gbu kpamu, de mu nu.

6a-Manaru kpala inga gira mu idere te me ka Horeb la. Mu mi teme la, ngu ina ari akoro gbu gbu tika de wu kpara nzü.

-Me mala ta ne fu Moses da mere tika amaka ngu?

-Me mala ta fu Moses da mi teme de ru kayi ka ndoro la.

-Te Moses je ngu ka me la, me ina to fu wu kpara ka Israel ngu agbu teme.

-Ne da kpikpiyi ti tika ato fu wu kpara ka Israel ngu agbu teme?

-Me.

-Moses je ta ngu ka me?

Ni Tanga La Buku Ka Exodus 17:6b

6b-Fu Moses a mere ngu la inga gira chugburu wu kpara ka Israel.

-Moses je ngu ka me.

-Moses nu teme de ru kayi ka ndoro la bu baka e ti me mala fefe na a la.

-Angi Moses je ngu ka me, me to ngu fu wu kpara ka Israel.

-Te a je ngu ka me, me ina kuwa a.

-Te a je ngu ka me de la, me ti tika akuwa a de.

-Ni je ngu ka me baka e ti me ile.

-Ni ti tika aje ngu ka tini mere ngu gbu kaji ka a de.

-Te a nu gbu kaju ka a, me ti tika akuwa a de.

-Me ti tika akuwa a bu ti a mere a bake e ti engu ile.

-Ne da kpikpiyi ti tika akuwa a gbu wezi ka siti ngi?

-Bu me kpikpiyi.

-Ne da kpikpiyi ti tika a kuwa agbu wezi ka kpi?

-Bu me kpikpiyi.

-Ne da kpikpiyi ti tika akuwa a gbu wezi ka Satana?

-Bu me kpikpiyi.

-Me kuwa wu kpara ka Israel ta gbu kaji de tewu reke?

-Bala de.

-me kuwa wu kpara ka israel ta bayi?
-Gbu kaji te me reke.

-Me ikuwa wu kpara 'buru bayi?
-Gbu kaji te me ireke.